Leerzaam symposium over verlagen ruw eiwit

Noud Janssen

Binnen het Convenant 'Verlagen Ruw Eiwit in rantsoenen melkveebedrijven' is al veel kennis opgedaan over het verlagen van ruw eiwit via het voerspoor. Agrivaknet en de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs (Vab) organiseerden een symposium om de erfbetreders hierover bij te praten.

Onderzoek naar minder ruw eiwit
Dairy Campus onderzoekt verlaging van ruw eiwit in melkveerantsoenen. *Foto: Dairy Campus*

Het Convenant 'Verlagen Ruw Eiwit rantsoenen melkveebedrijven' (Convenant Voerspoor), een sectorbreed akkoord om de stikstofuitstoot te verminderen en de mestmarkt te ontlasten, is inmiddels een jaar oud. Stakeholders – zoals ZuivelNL, NZO, Nevedi, NAJK, VLB en Agrivaknet – slaan de handen ineen om met diverse instrumenten en methoden eiwit in het voer te verminderen zonder de gezondheid en productie van de koeien te schaden. Inmiddels zijn diverse veelbelovende ontwikkelingen gerealiseerd. Tijd om dit voor erfbetreders op een rij te zetten, vonden Agrivaknet en Vab, die daarom een symposium organiseren waar experts met kennis en ervaring in het verlagen van ruw eiwit op het podium stonden.

Gezamenlijk symposium

Het symposium 'Verlagen ruw eiwit in rundveerantsoenen' vond plaats op 30 juni op de Dairy Campus in Leeuwarden. Vijftig agrarisch adviseurs waren naar de Friese hoofdstad afgereisd om kennis op te doen over dit actuele onderwerp. De inhoud van de 'stikstofbrief' van het ministerie van LVVN, verstuurd op 26 juni, maakt het efficiënt inzetten van eiwit nog urgenter.
Agrivaknet en Vab kozen voor een gezamenlijke bijeenkomst. De uitwisseling van vaktechnische kennis speelt bij dit onderwerp een belangrijke rol, waarbij een integrale aanpak met ondernemerscoaches, agrarische coaches, maar ook accountants, van belang is om een verantwoorde keuze te maken voor het boerenbedrijf én voor de koe.

Doel van minder eiwit voeren

Het verlagen van de ruweiwitopname in de melkveehouderij (vaak aangeduid als 'laag eiwit voeren') heeft als belangrijkste doel het verminderen van de stikstofuitstoot (ammoniakemissie) naar het milieu. Door koeien minder eiwit te voeren, wordt de benutting van stikstof efficiënter, wat leidt tot minder uitscheiding van stikstof via mest en urine. De voornaamste doelen en voordelen zijn:
• Vermindering van de stikstofbelasting (milieu): een verlaging van het ruweiwitgehalte in het rantsoen zorgt direct voor minder stikstofverliezen in de urine, waardoor de ammoniakemissie uit stallen en mestopslag daalt.
• Minder mestafzet: minder eiwit in het rantsoen betekent minder stikstof in de mest, waardoor er minder mest per koe afgevoerd hoeft te worden.
• Betere stikstofbenutting: het doel is om het rantsoen nauwkeurig af te stemmen op de behoefte van de koe (precisievoeding), want overtollig eiwit wordt door de koe niet benut maar uitgescheiden.
• Kostenbesparing: het voeren van minder eiwitrijke krachtvoeders kan de voerkosten drukken.
• Gezondheid van de koe: bij een juiste toepassing, kan een lager eiwitgehalte worden gevoerd zonder nadelige gevolgen voor de melkproductie, reproductie of de gezondheid van de koe.

Het convenant verbindt ketenpartijen om samen de schouders eronder te zetten om dit op een goede wijze in de melkveehouderij te doen landen, zodat alle partijen medeverantwoordelijkheid voelen. Dat geldt dus zeker voor adviseurs en andere erfbetreders, die de boer helpen om beslissingen te nemen. Het symposium gaf hun extra kennis op basis van onderzoek en de praktijk, zodat zij hun klanten kunnen adviseren hoe zij op verantwoorde wijze het ruw eiwit kunnen verlagen.

Onderzoek zelf bekijken

De aanwezige agrarische adviseurs kregen van keynotespreker Frank Verhoeven van Boerenverstand een spiegel voorgehouden: in de samenwerking met de agrarische ondernemers zijn er diverse mogelijkheden om met behoud van productie en diergezondheid efficiënter met eiwit om te gaan. Het is een kwestie van aan de slag!
De tweede keynotespreker Tamara Wind van Wageningen UR vertelde dat binnen het project Koe en Eiwit de ervaring is opgedaan dat een totaal melkveerantsoen jaarrond gemiddeld met 15,5 RE prima kan. Informatie, kennis en tools zijn te vinden op www.koeeneiwit.nl.
Het programma werd vervolgd met een vijftal breakoutsessies. De eerste behandelde het instrumentarium waarmee ruw eiwit op een melkveebedrijf in beeld wordt gebracht. Twee monitoringsinstrumenten die ondersteuning bieden bij het verlagen van ruw eiwit, zijn de Ruw Eiwit Monitor en de Ureum Benchmark. Albart Coster van de onafhankelijke voeradviseur Dairy Consult legde uit dat deze instrumenten elk hun kracht en aandachtspunten hebben, en dat ze elkaar kunnen versterken. Hij beval het elke adviseur aan om deze instrumenten goed te kennen om daarmee de melkveehouder te begeleiden in het maken van een keuze.
In de tweede sessie legde Kees-Jaap Hin van Stichting Weidegang uit hoe het verlagen van ruw eiwit mogelijk is in de wei. Hin kent de (kruidenrijke) graslanden die hier het meest geschikt voor zijn en die het meeste invloed hebben op het RE-gehalte bij de versvoeropname buiten.
Veel eiwit in het koeienrantsoen komt uit kuilgras. Harrie van Kreij, adviseur bij Agrifirm, vertelde hoe je het aandeel ruw eiwit in de kuil beter kunt voorspellen en hoe je met kuilgras heel precies een rantsoen met minder eiwit kunt samenstellen.
Niets is belangrijker dan de ervaringen van de melkveehouder zelf. Melkveehouder Teun Wientjes uit Oploo deelde zijn ervaringen met het verlagen van ruw eiwit in de dagelijkse praktijk.
In de laatste sessie kwam het onderzoek aan bod dat Dairy Campus uitvoert. Naast allerlei andere onderzoeken, krijgt het verlagen van het ruw eiwit ook op deze onderzoeksfaciliteit veel aandacht. Tijdens een rondleiding over de Campus werd uitgelegd hoe dat onderzoek wordt gedaan.

> Nut en methode van verlagen ruw eiwit laten landen bij veehouder

Kennis uitwisselen

Een van de doelen van het symposium was dat erfbetreders onderling kennis zouden uitwisselen. Dat gebeurde zeker. De inspirerende locatie van de Dairy Campus, een gedreven onderzoeker en de inhoudelijk actuele workshops, bleken voldoende stof tot discussie te geven.

Agenda

Dierwaardige veehouderij: spreken wetenschap, praktijk en sector dezelfde taal?
Themabijeenkomst van stuurgroep Varkens

Datum:	woensdag 23 september
Tijd:	14.30 – 18.30
Locatie:	Exterkate Biologische Varkens, Slaghekkenweg 18, Bentelo
Kosten:	Leden € 60,– (ex. btw) Niet-leden € 105,– (ex. btw)
Meer informatie:	www.agrivaknet.nl

Van Ei tot Export en Innovatieve Sextechnologie
Themabijeenkomst stuurgroep Pluimvee

Datum:	dinsdag 29 september
Tijd:	13.00 – 16.30
Locatie:	Hardeman Egg Group, Grote Bosweg 25, Barneveld
Kosten:	Leden € 60,– (ex. btw) Niet-leden € 105,– (ex. btw)
Meer informatie:	www.agrivaknet.nl